

Sammanställning nämndens ansökningar

Budgetjusteringar för driftåtgärder

Fliknamn

Lokala åtgärdsprogram, vatten

Lokala åtgärdsprogram, vatten

Nämndens totalt ansökta budgetjusteringar för driftåtgärder

Projektname

Fosforfällning Drevviken

Plan för sanering av båtuppläggningsmark

Belopp

3,1

0,7

3,8

Budgetjusteringar för investeringsåtgärder

Fliknamn

Klimatinvesteringar

Trygghetsinvesteringar

Trygghetsinvesteringar

Nämndens totalt ansökta budgetjusteringar för investeringsåtgärder

Projektname

Solcellsanläggning

Upprustning av Köttboden

Aktivitetsytor Västra Hagsåtra

Belopp

6,5

1,2

6,0

13,7

Lokalt åtgärdsprogram för vattenförekomster (drift och investeringar)

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för genomförande av de åtgärder som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen eller andra relevanta åtgärder som bidrar till att uppnå det övergripande målet om god vattenstatus.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Exploateringsnämnden

Kontaktperson:

Niklas Uhlin

Roll:

Markupplåtare

Telefon:

08-508 87 658

Epost:

niklas.uhlin@stockholm.se

Namn på projekt:

Fosforfällning Drevviken

Ansökan avser:

Driftmedel

Sökt belopp (mnkr)

3,1 mnkr

1. Projektbeskrivning

Ansökan ska innehålla en tydlig beskrivning av den tänkta åtgärden med mål och syfte.

1.1 Projektets mål och syfte

Läckaget av fosfor från Drevvikens sediment (internbelastning) beräknas stå för mer än hälften av den totala fosforbelastningen till sjön och är därmed den största påverkanskällan. Genom att behandla bottenarna så att fosfor inte läcker ut från dem kommer en betydande del av belastningen minska och bidra till att nå miljökvalitetsnormerna för vatten, såväl vad gäller förbättringsbehovet för fosfor som att förbättra förutsättningarna för ekologisk status. Åtgärden innebär att polyaluminiumhydroxid tillsätts bottensedimenten genom harvning och/eller i den fria vattenmassan. Aluminiumlösningen binder permanent upp den fosfor som idag frigörs till den fria vattenmassan och på så sätt minskar fosforhalterna och effekterna av övergödningen i sjön.

1.2 Koppling till handlingsplan för god vattenstatus eller lokalt åtgärdsprogram för vattenförekomst

Åtgärden ingår i det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken och är en av de högst prioriterade åtgärderna.

1.3 Effekter på vattenstatus

Fyll i under de rubriker som är relevanta för ansökan. Effekten ska vara mätbar, och det är därför viktigt att så långt det är möjligt ha ett startmått så att den totala effekten kan beräknas. Finns ingen data behöver anledning anges samt beskrivning ges hur utsläppseffekten eller förbättringarna ska redovisas. Ett exempel kan vara att bedöma hur stor utsläppsminskningen av fosfor är.

Åtgärden förväntas permanent minska mängden löst fosfor i Drevviken med ca 3000 kg fosfor per år. Det är den mest kostnadseffektiva åtgärden som går att genomföra och en av de högst prioriterade i det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken. Den direkta effekten förväntas bli ökat siktdjup och sänkta fosforhalter i sjön vilket i sin tur leder till en bättre miljö för flora och fauna i Drevviken. Effekterna både vad gäller fysikalisk-kemiska parametrar och biologiska kvalitetsfaktorer följs upp med befintligt övervakningsprogram. Effekten kommer att kunna följas upp främst genom att följa utvecklingen av halten fosfor i bottenvattnet men i förlängningen även genom minskad mängd plankton, ökat siktdjup, bättre syreförhållanden och förbättrade livsmiljöer för bottenfauna och fisk. Vi ser redan mycket goda effekter av hittills genomförd insats i form av kraftigt sänkta fosforhalter men det som märks direkt för allmänheten är ett mycket förbättrat siktdjup och betydligt lägre klorofyllhalter. För en beständig effekt är det dock nödvändigt att åtgärden görs fullt ut och att även den sista mängden fällningslösning appliceras.

1.4 Andra nyttor
<i>Beskriv andra miljönyttor, effekter på trygghet, social hållbarhet etc.</i>
Åtgärden förväntas ge klarare vatten och minskade problem med algbloomingar vilket förbättrar möjligheten till bad och rekreation.
1.5 Nya arbetssätt eller innovation
<i>Beskriv eventuella nya arbetssätt eller inslag av innovation i projektet.</i>
1.6 Uppföljning och utvärdering
<i>Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras.</i>
Åtgärdens effekter kommer att följas upp genom miljöövervakning, se under rubrik "Effekter på vattenstatus", och en samlad bedömning av åtgärdsgenomförandet kommer att ske när åtgärden är slutförd.
2. Tidplan
<i>Ansökan ska innehålla en tidplan med insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen ska vara genomförd under innevarande år.</i>
Åtgärden var planerad att påbörjas våren/sommaren 2022 men på grund av att upphandlingen blev överprövad kunde projektet starta först hösten 2022 vilket har förskjutit det planerade avslutet från 2023 till 2024. Större delen av fosforfällningen är genomförd och nu återstår endast 797 ton fällningslösning motsvarande 74,2 ton Al för att kunna avsluta projektet. Detta motsvarar en knapp fjärdedel av ursprungligen beräknad insats. Den extra kostnaden relativt tidigare planerad kostnad kan direkt hänvisas till fördyrade kemikalier i projektet som en följd av kriget i Ukraina och påföljande restriktioner.
3. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering
<i>Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.</i>
Den totala kostnaden för projektet var beräknad till 21,6 mnkr fördelat på 2 år. Med tillkommande kostnader för dyrare kemikalier och förlängd insats kommer totala kostnaden bli ca 27 mnkr fördelat på 3 år. Kostnaden för genomförandet fördelas mellan Stockholms stad, Huddinge kommun och Tyresö kommun enligt en överenskommen kostnadsfördelning (se Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken). LOVA-bidrag på 5,3 mkr har erhållits från länsstyrelsen, varav 3,975 mnkr hittills har betalats ut. Eftersom upphandlingen blev överprövad och starten därmed försenad behöver medel sökas även för 2024. Stockholms stads del av kostnaden uppgår till 3,1 mnkr år 2024. Behovet av medel för denna åtgärd kan komma att justeras i T1.
4. Påverkan på framtida driftkostnader
<i>Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader.</i>
Inga framtida driftkostnader förväntas då åtgärden hanterar fosfor från historisk påverkan permanent.
5. Projektansökan har stämts av med styrgruppen för god vattenstatus
Ja
4.1 Eventuell kommentar från styrgruppen för god vattenstatus
6. Övriga upplysningar
Åtgärden påbörjades hösten 2022 och kommer att avslutas 2024. CM-medel har erhållits för år 2022 och 2023. Stockholm Vatten och Avfall ansvarar för att åtgärden genomförs på uppdrag av exploateringsnämnden. Åtgärden genomförs i samarbete med Huddinge och Tyresö kommuner. Fosforfällning har sedan tidigare genomförts i de uppströms liggande sjöarna Magelungen (2021), Orlången (2019) och Trehörningen (2020).
7. Bilagor

Lokalt åtgärdsprogram för vattenförekomster (drift och investeringar)

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för genomförande av de åtgärder som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen eller andra relevanta åtgärder som bidrar till att uppnå det övergripande målet om god vattenstatus.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Exploateringsnämnden

Kontaktperson:

Eric Zettervall

Roll:

Miljöspecialist, exploateringskontoret

Telefon:

08-50826412

Epost:

eric.zettervall@stockholm.se

Namn på projekt:

Långsiktig plan för hantering av förorening inom båtuppställningsmark i Stockholms stad

Ansökan avser:

Driftmedel

Sökt belopp (mnkr)

0,7 mnkr

Interna kostnader: exploateringskontoret: 0,25 mnkr (210 h), miljöförvaltningen 0,07 mnkr (140 h) och idrottsförvaltningen 0,02 mnkr (40 h). Extern konsult (delmål ansvarsutredning): 0,4 mnkr.

1. Projektbeskrivning

Ansökan ska innehålla en tydlig beskrivning av den tänkta åtgärden med mål och syfte.

1.1 Projektets mål och syfte

Projektets mål är att ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark, varifrån det finns risk för spridning av miljögifter över tid, i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken. Planens syfte är att klargöra och underlätta arbetet för avhjälpande åtgärder på förorenade platser där risk för spridning finns. Projektet utförs i samverkan mellan exploateringskontoret, miljöförvaltningen, idrottsförvaltningen samt stadsledningskontoret (med i styrgrupp).

Syftet med sökt belopp är att upphandla konsult som avser utföra ett delmål inom projektet. Delmålet omfattar; klargörande avseende ansvar för potentiella föroreningar inom båtuppställningsmarken. Därefter kan vidare dialog om provtagning och åtgärder föreslås mot en faktisk ansvarig part. En del av ansökt belopp avser interna kostnader för medarbetares tid att driva projektet samt upprätta den faktiska handlingen (rapporten) som ska beskriva projektet och dess resultat, den långsiktiga planen.

1.2 Koppling till handlingsplan för god vattenstatus eller lokalt åtgärdsprogram för vattenförekomst

Båtuppställningsplatser är kraftigt förorenade och det finns risk för spridning av miljögifter till närliggande vattenförekomster. Föroreningar som förekommer i höga halter på båtuppställningsplatser, som tributyltenn (TBT), koppar och bly är ämnen som behöver minska i stadens vattenförekomsten för att det ska vara möjligt att följa miljökvalitetenormer för ytvatten. Avhjälpande åtgärder för att förhindra spridning av miljögifter från förorenade båtuppställningsplatser till ytvatten bidrar därmed till arbetet med att uppnå god vattenstatus.

1.3 Effekter på vattenstatus

Fyll i under de rubriker som är relevanta för ansökan. Effekten ska vara mätbar, och det är därför viktigt att så långt det är möjligt ha ett startmått så att den totala effekten kan beräknas. Finns ingen data behöver anledning anges samt beskrivning ges hur utsläppseffekten eller förbättringarna ska redovisas. Ett exempel kan vara att bedöma hur stor utsläppsminskningen av fosfor är.

<p>Arbetet bidrar i förlängningen till minskad spridning av till exempel TBT och koppar från förorenad mark till ytatten, som i sin tur bidrar till förbättrad ytvattensatus. För att i ett senare skede komma till mätbara effekter, så som minskad tillförsel av föroreningar i kg/år, är det av stor vikt att ansvar för vidare provtagning, bedömning och åtgärds genomförande klargörs, vilket aktuellt projekt syftar till.</p>
<p>1.4 Andra nyttor</p>
<p><i>Beskriv andra miljönyttor, effekter på trygghet, social hållbarhet etc.</i></p>
<p>Tillsammans med båtklubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv. Minskade hälsorisker för de som vistas på och i närheten av båtuppställningsplatserna. Ökad möjlighet för alla stockholmare att nyttja båtuppställningsplatserna sommartid för olika aktiviteter.</p>
<p>1.5 Nya arbetssätt eller innovation</p>
<p><i>Beskriv eventuella nya arbetssätt eller inslag av innovation i projektet.</i></p>
<p>Arbetet innebär ett nytt arbetssätt där medarbetare från flera förvaltningar inom staden, med olika ansvarsområden som markägare, arrendeupplåtare, tillsyn och projektledare för vattenmiljön, samverkar för att ta fram en långsiktig plan för hantering av förorening inom båtuppställningsmark i staden. Arbetssättet med att ta fram en långsiktig plan kommer att medföra att beröda förvaltningar får en delad bild av arbetsprocessen för hantering av de förorenade platserna, samt att staden framöver kan ha en tydlig och enhetlig dialog med berörda båtklubbar.</p>
<p>1.6 Uppföljning och utvärdering</p>
<p><i>Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras.</i></p>
<p>Uppföljning och utvärdering av arbetet sker inom ramen för projektet. Projektet har en styrgrupp med medlemmar från exploateringskontoret, miljöförvaltningen, idrottsförvaltningen och stadsledningskontoret.</p>
<p>2. Tidplan</p>
<p><i>Ansökan ska innehålla en tidplan med insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen ska vara genomförd under innevarande år.</i></p>
<p>2024-01-01 – 2024-12-31. Sökt belopp avseende klargörande av ansvar är tänkt att pågå mellan januari 2024 till september 2024. Därefter sker arbetet med att färdigställa den långsiktiga planen för hantering av förorening inom båtuppställningsmark. Interna kostnader för medarbetare löper över hela året.</p>
<p>3. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering</p>
<p><i>Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.</i></p>
<p>Sökt belopp avser interna kostnader, exploateringskontoret: 0,25 mnkr (210 h), miljöförvaltningen 0,07 mnkr (140 h), idrottsförvaltningen 0,02 mnkr (40 h) samt kostnader för extern konsult som avser utföra ett delmål inom projektet, 0,4 mnkr. Idrottsförvaltningen och miljöförvaltningen rekviderar medel från exploateringskontoret. För 2024 uppgår bedömd intern kostnad för alla projektets medlemmar (MF, Explo, IDF) till 0,34 mnkr (exkl. styrgrupp).</p>
<p>4. Påverkan på framtida driftkostnader</p>
<p><i>Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader.</i></p>
<p>Beroende på rekommenderade efterföljande arbeten som kommer beskrivas i rapporten (den långsiktiga planen), kan det innebära kostnader för ett potentiellt merarbete.</p>
<p>5. Projektansökan har stämts av med styrgruppen för god vattenstatus</p>
<p>Ja</p>
<p>4.1 Eventuell kommentar från styrgruppen för god vattenstatus</p>
<p>6. Övriga upplysningar</p>
<p>7. Bilagor</p>

Klimatinvesteringar - investering

Information om klimatinvesteringar finns på intranätet:
Klimatinvesteringsmedel - Stockholms stads intranät

Kontakt stadsledningskontoret:
klimatinvesteringar@stockholm.se

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Exploateringsnämnden

Kontaktperson:

Fredrik Bergman

Roll:

Projektchef Genomförande Norra Djurgårdsstaden

Telefon:

08-508 262 73

Epost:

fredrik.bergman@stockholm.se

Namn på projekt:

Fossilfri anläggningsverksamhet med solceller och batterilagring

Sökt belopp (mnkr)

Avrundat till närmsta hundratusental

Totalt belopp under 2024: 6,5 mnkr. (3 mnkr solcellsanläggning och 3,5 mnkr för batteri för lagring av solcellsel)

1. Projektbeskrivning

Ansökan ska innehålla en tydlig beskrivning av den tänkta åtgärden med mål och syfte.

1.1 Projektets mål och syfte

Syftet är att installera solcellsanläggning om ca 1.500-2.000 kvm för att erbjuda lokalt producerad el för laddning av elfordon samt drift av sorteringsanläggning av schaktmassor som främst sker under kv 2-4. Målet är att kunna koppla batterianläggning för lagring av solenergi från solceller för laddning av elfordon.

1.2 Koppling till relevant styrdokument

Ange koppling till Stockholms stads klimathandlingsplan 2020-2023 eller Stockholm stads handlingsplan för klimatanpassning 2022-2025

Minskade utsläpp från transporter och återvinning av schaktmassor genom sorteringsanläggning på el.

1.3 Beskrivning av vald lösning med motivering

Genom upphandling och installation av solcellanläggning motsvarande ca 300 000 kWh per år (kv 2-4) kan staden driva sorteringsverksamhet för återvinning av schaktmassor samt ladda batterilagringenshet kopplat till solcellsel. Därmed kan staden snabbbladda 2 el-lastbilar för transport av schaktmassor och hjullastare på el utan att påverka elnätet. Detta kan vara en demonstrationsanläggning för en av framtidens fossilfria arbetsplatser genom lokalt producerad energi.

1.4 Beräkning av CO2-reduktion eller effekt av klimatanpassning

Om projektet avser ökad klimatnytta ska en kalkyl med beräkning av CO2-reduktion från energicentrum redovisas FÖRE och EFTER investeringen.

Om projektet avser klimatanpassning – beskriv den risk som åtgärden avser att avhjälpa eller minska och vilken effekt åtgärden förväntas få på den identifierade risken kopplat till de platsspecifika förutsättningarna.

Utsläpp av CO₂e per ton*km. Konkret exempel är transporten av entreprenadberg som förväntas genomföras från FUT Nackagrenen.

FÖRE

Förbrukning av el till BEV-lastbilar och BEV Hjullastare samt sortering av schaktmassor:

BEV-lastbil: 350*230=80500 kWh, BEV hjullastare 450*230=103500 kWh, Sorteringsanläggning 600 000 kWh

Beräkning: 0,083 kg/kWh x 865 000= 71 795 kg CO₂

EFTER

Möjlig energiproduktion 550 000 kWh per år (inkluderar befintliga solceller på 250 000 kWh)

Besparing per år ca 45,6 ton per år CO₂

Tillverkning solceller 60 g installerad kWp 66 000*0,06= 3 960 kg CO₂

Besparing på 15 år: 685 ton

Tillverkning av batterilagring

Utsläppsminskning med ca 99,4 %

1.5 Andra nyttor

Beskriv andra miljönyttor som biologisk mångfald, riskreducering, effekter på trygghet och social hållbarhet etc.

1.6 Nya arbetssätt eller innovation

Beskriv eventuella nya arbetssätt eller inslag av innovation i projektet.

Solcellsanläggning, batterilagring i samverkan med användning av el-fordon för anläggningsverksamhet

1.7 Uppföljning och utvärdering

Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras.

Mätning och utvärdering av kapacitet och samverkan mellan solceller, batterilagring och elfordon. Minskat vägslitage, buller genom staden pga minskat antal transporter med tung trafik.

2. Tidplan

Ansökan ska innehålla en tidplan med insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning.

Insatsen ska vara genomförd under innevarande år.

Upphandling kv 2 2024. Driftsättning kv 4 2024. Slutrapport kv 4 2025.

3. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

Total investering 5,5 mnkr för batterilagringssenheter samt 4 mnkr för solcellsanläggning. Medfinansiering ca 3 mnkr.

4. Påverkan på framtida driftkostnader

Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader.

Minskade kostnader genom att staden kan producera egen el. Ca 0,5 kr/kwh * 550 000 kWh ger ca 270 000 kr per år i besparing.

5. Projektansökan har stämts av med stödfunktion

Energicentrum

5.1 Eventuell kommentar från stödfunktion

6. Övriga upplysningar

Genom upphandling och inköp av pråm reduceras även kostnader för hyra av pråm.

7. Bilagor

Drivmedel	g CO2e/MJ	g CO2e/liter	MJ/liter
Alkylatbensin MK1	93,3	2 939	31,5
Bensin MK1	88,5	2 781	31,4
Diesel MK1	73	2 580	35,3
Diesel MK3	90,8	3 244	35,7
E85	45,9	1 134	24,7
ED95	20,5	438	21,3
FAME100	30,2	995	33
HVO100	15,3	520	34
Flygfotogen	88,5	3 062	34,6
EI	13,1		
LNG/LBG (kg)	36,9	1 875	50,8
Fordonsgas (kg)	10	491	49,1
Biogas	8,7		
Naturgas	69,3		

Trygghetsinvesteringar

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för investeringar som syftar till trygghetsskapande åtgärder. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet och utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Exploateringsnämnden

Kontaktperson:

Milan Sofipour

Telefon:

08-508 264 26

Epost:

Milan.sofipour@stockholm.se

Kontaktperson:

Klicka här för att ange text.

Telefon:

Klicka här för att ange text.

Epost:

Klicka här för att ange text.

Eventuell samverkan med nämnd/bolagsstyrelse

Om insatsen till del ska genomföras genom annan nämnd/bolagsstyrelse ska överenskommelse om detta ha skett med berörd part, ange i så fall detta nedan. Facknämnder som söker medel ska inför ansökan föra dialog med berörda stadsdelsnämnder.

Namn på insats

Upprustning av Köttboden och Norra entrétorget till Slakthusområdet.

Sökt belopp (mnkr) Avrundat till närmsta hundratusental

1,2

1. Beskrivning (mål och syfte)

Ansökan ska innehålla en tydlig och detaljerad beskrivning av den tänkta åtgärden med övergripande mål och syfte. Underrubrikerna i beskrivningen ska ge en tydlig koppling mellan den lokala behovsanalys som gjorts och det resultat som förväntas.

1.1 Problembeskrivning

Gör en platsspecifik och väl underbyggd problembeskrivning om varför en investering behövs. Det kan exempelvis utgå ifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen, trygghetsvandringar, dialoger med berörda eller andra lokala brottsförebyggande eller trygghetsskapande sammanhang. Lägg in en karta med en markering av aktuell plats nedan.

Slakthusområdet har en gatustruktur där fotgängare och cyklister till allra största delen delar gaturummet med bilar och andra motordrivna fordon. För de som inte är bekanta med området kan detta innebära att det inte är tydligt hur man ska navigera sig där. Nu när rivning och markarbeten inom ramarna för stadsutvecklingsprojektet Slakthusområdet har påbörjats, påverkas orienterbarhet och framkomlighet ytterligare. Hur man kan röra sig inom området kan ändras snabbt då gator stängs av för att möjliggöra arbeten. I polisens trygghetsmätning från 2021 omnämndes Slakthusområdet som en upplevd otrygg plats och i möten, inom ramarna för stadsdelsförvaltningens trygghetssamverkan med polisen, framkommer att det finns viss problematik med ordningsstörningar, framförallt under nattetid.

Enligt en trygghetsinventering som fastighetsägarna i Slakthusområdet genomförde under 2022 är ordningsstörningar nattetid framför allt kopplade till nöjesställen vid Tele2 arena. I februari 2022 genomförde stadsdelsförvaltningen en trygghetsvandring i Slakthusområdet tillsammans med bland annat exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Polisen och fastighetsägarna. Det som framkom under den vandringen var framför allt att belysning behövde åtgärdas på flera platser. Under ett flertal öppet hus och stadsvandringar i samband med samråd för detaljplaner i området 2021/2022 har det framkommit oro med otrygghet från medborgare. Detta har vidare förmedlats från fastighetsägare och byggaktörer i området.

Staden genomför vart annat år sedan 2020 digitala medborgarundersökningar med stockholmarna om Slakthusområdets kännedom och utveckling. I dessa uttrycks otrygghet i Slakthusområdet som en viktig fråga både idag och i utvecklingen av området.

Eftersom det idag är svårt att orientera sig i området, och att det pågår ständiga förändringar i stadsmiljön, bedömer staden att det finns ett behov av att förbättra informationen om hur det går att röra sig inom området under olika skeden av utbyggnaden, samt generell information om stadsutvecklingsprojektet Slakthusområdet. Samtidigt som rivningsarbeten pågår öppnar bland annat nya restauranger och nöjesställen, och det är viktigt att besökare upplever Slakthusområdet som en trevlig, trygg och relativt lättnavigerad stadsmiljö. Staden bedömer att den generella upplevda tryggheten kan påverkas positivt om orienterbarheten förbättras, samtidigt som en entrépunkt i Slakthusområdets ytterkant främjar ökade flöden av människor in i området. Den identifierade platsen för denna ansökan ligger strategiskt bra, i anslutning till flera typer av kollektivtrafik samt stadens huvudnät för cyklar, som ansluter till stadens cykelpendlingsstråk utmed Nynäsvägen. Staden bedömer därför att det vore bra att utveckla platsen till ett tillfälligt entrétorg där det kan finnas uppdaterad information om hur man på bästa sätt rör sig i området, och var tillfälliga och permanenta målpunkter är placerade.

1.2 Berörd målgrupp

Ange den/de målgrupper som insatsen riktar sig till. Både allmänna och särskilda målgrupper ska specificeras. Redogörelsen ska även skatta storleken på de målgrupper som berörs - exempelvis hur många unga som bor i ett område eller antalet personer som passerar en viss plats.

Målgruppen är bred och består av samtliga människor som besöker området. Dock vill staden med denna åtgärd ha ett särskilt fokus på barn och unga och kommer säkerställa att all information som presenteras i köttboden är anpassad för målgruppen. Det bor idag inga människor i Slakthusområdet, men staden bedömer att området attraherar besökare från en stor geografi i staden. Området angränsar till arenaområdet där det stundtals är mycket höga flöden av människor, och detta kan rimligen påverka antalet besökare i Slakthusområdet. Enskede-Årsta-Vantörs förvaltningshus, med cirka 650 anställda, är en av många arbetsplatser i området som bidrar till flöden av människor i området. Stockholms hotell- och restaurangskola, med cirka 700 elever, ligger också inom Slakthusområdet.

1.3 Beskrivning av insatsen

Beskriv vad insatsen består av och hur den ska genomföras. Insatsen ska vara logiskt kopplad till ovan beskrivna problembild och de resultat som förväntas. Innan ansökan lämnas in ska samråd ske med andra berörda förvaltningar om insatsernas genomförbarhet, vilket ska beskrivas här.

1.4 Förväntat resultat

Beskriv de positiva resultat och effekter som insatsen ska generera för målgruppen. Som exempel kan detta handla om ökad känsla av trygghet för kvinnor på ett torg vilket leder till fler kvinnor som rör sig på torget.

De positiva resultat som staden ser är omfattande. De beskrivna insatserna på denna plats kommer att leda till att platsen känns omhändertagen och trivsamt. Fler människor, i olika åldrar, kommer stanna till vid platsen och känna sig trygga och välkomna in i området. Genom informativa skyltar blir boende, arbetande, studerande och besökare informerade och delaktiga i utvecklingen. En upprustad och trygg plats kommer även kunna användas för olika tillfälliga evenemang av befintliga hyresgäster och kulturaktörer, samt kommande fastighetsutvecklare och byggaktörer till området. Staden visar på trovärdighet, öppenhet och delaktighet vilket bidrar till ett ökat förtroende för Stockholms stad.

1.5 Uppföljning och utvärdering

Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras samt hur de avses dokumenteras och spridas.

Planen är att uppföljning ska ske kontinuerligt under projektets gång. Förslagsvis via exploateringskontorets löpande medborgarundersökning om Slakthusområdet och utökad diskussion med stadsdelen, fastighetsägare, polisen, samt fastighetsutvecklare, byggaktörer, verksamheter och hyresgäster i området.

2. Organisation för insatsernas genomförande

Beskriv kortfattat den organisation som ansvarar för att genomföra insatsen samt ansvarar för att följa upp dess effekter. Om samverkan sker med lokala aktörer i arbetet ska detta beskrivas under denna punkt, exempelvis fastighetsägare, civilsamhälle, polis.

Exploateringskontoret ansvarar för att genomföra insatsen med skyltning, möblering och upprustning av köttboden och norra entrétorget. Fastighetskontoret ansvarar för drift av köttboden. En projekt- samt produktionsledare har tillsatts på 20% vardera för arbetet med platsaktivering i Slakthusområdet under 2023-2025, där detta är en grundförutsättning att komma igång.

3. Tidplan

Ansökan ska innehålla en tidplan med identifierade faser i insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen kan löpa under mer än ett år men kräver en tydlig tidplan med kostnader fördelade på respektive år.

Arbetet kan startas igång så snart exploateringskontoet fått besked om beviljande av trygghetsmedel. Arbetet med Köttboden påbörjas kvartal 4 2023 och beräknas vara klart till sommaren 2024. Arbetet med Norra entrétorget beräknas påbörjas kvartal 1 2024 för att vara helt klart tredje kvartalet 2024.

4. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

Elddragning och schaktning till Köttboden och Norra entrétorget

Trappsteg/sittplatser kring Köttboden

Anslag och belysning Köttboden

Skyltar och belysning Norra entrétorget

4.1 Eventuell övrig finansiering

Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

Projektet Slakthusområdet genomför ytterligare investeringar för att belysa området i syfte för att öka känslan av trygghet i området.

5. Påverkan på framtida driftkostnader

Av ansökan ska det framgå om och hur insatsen förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader. Kompensation för kapitalkostnader beaktas i särskild ordning i samband med kommande verksamhetsplaner.

Köttboden ägs av exploateringskontoret, men förvaltas av fastighetskontoret. Fastighetskontoret är också ansvariga för renhållning och förvaltning av Norra entrétorget. Därför kan exploateringskontoret driftkostnader öka i samband med denna investering då fastighetskontorets förvaltningsuppdrag ökar. Investeringarna för Köttboden och Norra entrétorget beräknas kvarstå/skrivas av till och med 2027. Driftkostnaden uppskattas till ca 12 000 kronor per år.

4. Bilagor

Trygghetsskapande åtgärder

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för investeringar som syftar till trygghetsskapande åtgärder. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet och utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Exploateringsnämnden

Kontaktperson:

Anna Holmström

Telefon:

076-6419048

Epost:

anna.holmstrom@extern.stockholm.se

Eventuell medsökande nämnd:

Kontaktperson:

Eskil Swerkersson, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning

Telefon:

08-50814020

Epost:

eskil.swerkersson@stockholm.se

Eventuell samverkan med nämnd/bolagsstyrelse

Om insatsen till del ska genomföras genom annan nämnd/bolagsstyrelse ska överenskommelse om detta ha skett med berörd part, ange i så fall detta nedan.

Avses medfinansiering ske av nämnd genom de särskilda trygghetsmedlen ska även samarbetande nämnd inkomma med en ansökan om medel. Lämpligen står en nämnd som huvudsökande med utförliga beskrivningar enligt dessa anvisningar som övrig/övriga nämnder kan hänvisa till och där ansökan från medsökande fokuseras på att beskriva de enskilda insatser som är aktuella.

Två platser ingår i ansökan, en hårdgjord yta under tunnelbanebron intill en korsning samt på andra sidan korsningen en yta som är en del av stadsdelsparken Hagdalen, den entré till Hagdalen som ligger närmast Hagsätra centrum. Den hårdgjorda ytan är planlagd som trafikområde, dvs exploateringskontoret har ansvar för driften. Idag upplåts ytan ut till trafikkontoret som använder platsen som upplag. Ytan kommer fortsatt vara planlagd som trafikområde. Om ytan byggs om behöver en överenskommelse med Enskede Årsta Vantörs stadsdelsförvaltning upprättas gällande driften framgent. Exploateringskontoret ansvarar för planering och anläggande av platserna men samverkan sker med stadsdelsförvaltningen i alla skeden såsom planering, projektering och anläggande. Exploateringskontoret har även haft kontakt med trafikkontorets områdesansvarige. Samverkan mellan förvaltningarna underlättas av den redan etablerade samverkan inom projekt Fokus Hagsätra Rågsved. Ett liknande projekt har redan genomförts med hjälp av trygghetsmedel med samverkan mellan exploateringskontoret och EÅV sdf i Rågsved där en tillfällig aktivitetsyta kunde byggas med hjälp av trygghetsmedel.

Namn på insats

Aktivitetsytor i Västra Hagsätra – skapandet av trygga mötesplatser som främjar möten och aktivitet

Sökt belopp (mnkr) Avrundat till närmsta hundratusental

6 mnkr (varav 2,5 för entré Hagdalen och 3,5 för ytan under bron)

1. Beskrivning (mål och syfte)

Ansökan ska innehålla en tydlig och detaljerad beskrivning av den tänkta åtgärden med övergripande mål och syfte. Underrubrikerna i beskrivningen ska ge en tydlig koppling mellan den lokala behovsanalys som gjorts och det resultat som förväntas.

1.1 Behovsanalys/problembeskrivning

Redogör för den platsspecifika problembeskrivningen som underbygger varför en investering behövs och på vilket sätt en analys av lokala förutsättningar och behov har tagits fram. Finns exempelvis kopplingar till den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen eller har behovet lyfts fram i andra lokala brottsförebyggande eller trygghetsskapande sammanhang?

I polisens trygghetsmätning från 2021 upplevs Hagsätra centrum och omgivningarna som otrygga. Framförallt gäller detta kvinnor och flickor. Detta ligger i linje med svar från stadens dialog "Bästa platsen från 2017", där 35 % av de som svarade efterfrågade tryggare miljöer i och kring Hagsätra centrum. De upplevde att det fanns mycket skymda platser med eftersatt underhåll. Vidare går det att utläsa från polisens trygghetsmätning att parker och parkvägar i Vantör upplevs som otrygga av de tillfrågade. Stadsdelsförvaltningen har under 2023 samman kallat till möten med polisen, ordningsvakter, fältassistenter, fritidsgårdspersonal, biblioteket, rektorn från Hagsätraskolan, näringsidkare i Hagsätra centrum och Ikano, för att gemensamt kartlägga otrygghet och kriminalitet i Hagsätra centrum och närliggande områden. Under dessa möten konstaterades att det finns problem med kriminalitet, ordningsstörningar och otrygghet i Hagsätra centrum och dess närområde. Parkeringen bakom kyrkan, utmed Olshammarsgatan, var en utpekad plats med identifierad trygghetsproblematik. Denna plats har också kommit upp i trygghetsvandringar som genomförts i området. På upplagsplatsen under tunnelbanespåret finns det idag problem med tjuvtippning, vilket både påverkar den upplevda tryggheten, samtidigt som det innebär en stor kostnad för staden som fortlöpande behöver städa upp. Området upplevs som en baksida till Hagsätra centrum och att utveckla dessa platser är en del i ett arbete att utveckla området till en aktiverad plats. Inom detaljplanen för Västra Hagsätra möjliggörs åtgärder för centrumets ägare att på sin mark göra åtgärder som vänder baksidan till en framsida och tydliggör entrén till centrum. Exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen bedömer att åtgärder på de två platserna i denna ansökan kan ha en trygghetsfrämjande effekt på flera sätt. Om upplagsplatsen aktiveras blir en direkt konsekvens att tjuvtippning troligen kommer att upphöra, eftersom platsens karaktär helt skulle förändras. Detta påverkar bland annat hur stadsmiljön upplevs, och förhoppningen är att den upplevda tryggheten förbättras om platsen tas om hand på ett bättre sätt från stadens sida. Platsen är strategiskt viktig, eftersom en del av det utpekade huvudnätet från stadens cykelplan passerar där. Lokalt kopplar sträckan samman Ormkärr, Hagsätra centrum och vidare mot Hagsätra IP, som utöver idrottsplatsen innefattar olika målpunkter för barn och unga. Det ligger bland annat flera förskolor utmed sträckan, och stadsdelsförvaltningen planerar att bygga en ny förskola på Vintrosagatan, strax öster om åtgärderna från denna ansökan.

Från ett barnperspektiv är det därför viktigt att det är både säkert och tryggt att röra sig utmed sträckan, och exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen bedömer att åtgärderna från denna ansökan skulle bidra positivt till detta. I det bredare perspektivet, bedömer exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen att båda åtgärderna från denna ansökan kan bidra till en ökad trygghet i denna del av Hagsätra centrum. Identifierade trygghetsproblem på parkeringen mot Olshammarsgatan, kan motverkas av aktivitet och rörelse som främjas av åtgärderna från denna ansökan, vilket bland annat kan bidra med mer insyn mot parkeringsytan.

1.2 Berörd målgrupp och område

Ange den/de målgrupper och den/de områden som insatserna riktar sig till/mot. Både allmänna och särskilda målgrupper ska specificeras. Redogörelsen ska även skatta storleken på de målgrupper som berörs - exempelvis hur många unga som bor i ett område eller antalet personer som passerar en viss plats.

Den främsta målgruppen för insatsen är boende i Hagsätra, men även besökare till målpunkter såsom t ex Hagsätra IP, Hagdalen och Hagsätra centrum. I och med att platserna har kopplingar till många funktioner och ligger längs centrala stråk i stadsdelen så skulle denna insats rikta sig till såväl barn, ungdomar, vuxna som äldre och främja möten mellan generationer och olika åldersgrupper. Vidare förekommer trångboddhet i stadsdelen vilket gör det viktigt att skapa kompletterande vistelseytor som möjliggör läsläsning, rekreation och umgänge. Enligt Stockholms stads områdesfakta bor ca 10 000 invånare i Hagsätra, varav ca hälften är flickor/kvinnor. Barn/ungdomar/unga vuxna i åldern 6-19 år utgör totalt ca 17,3% av befolkningen vilket är något högre än för hela stadsdelen. Andel äldre än 65 år utgör ca 11 % vilket är något lägre än stadsdelen i stort.

1.3 Beskrivning av insatsen

Redogör för platsen för insatsen samt hur insatsen ska realiseras.

Innan ansökan lämnas in ska samråd ske med andra berörda förvaltningar om insatsernas genomförbarhet, vilket ska beskrivas här. Insatsen ska förhålla sig logiskt till ovan beskrivna problembild och de resultat som förväntas.

Platsen under bron består idag av grus och är inte omhändertagen. Kring ytan finns buskage och gräsytor som ansluter till omgivande gator. Att den används som upplag för sand uppmuntrar till tjuvtippning på platsen. Entrén till Hagdalen består idag av gång- och cykelväg med omgivande gräsytor med träd och buskar. Den är del av ett viktig lokalt cykelstråk som innefattar olika målpunkter för barn och unga. Platsen pekas ut som otryggt med undanskymda hörn och belysning som behöver förstärkas. Entrén till parken upplevs också otydlig, bl a pga skymd sikt men även pga dess otydliga utformning. Genom insatsen kan aktivitetsytor skapas med god belysning och iordninggjorda ytor som främjar aktivitet och möten. Insatsen ska bidra till att platserna upplevs tryggare genom att de blir öppnare, ljusare, befolkade och mer tillgängliga. Insatsen skulle också vara en konkret återkoppling på att staden genom samverkan samlar resurser och prioriterar trygghetsinsatser vilket efterfrågas i dialoger för att vända utvecklingen i Hagsätra till en mer positiv riktning. Vidare skulle stadsdelsförvaltningen troligtvis slippa hantera städning efter tjuvtippning som med största sannolikhet skulle upphöra i och med insatsen. Det finns ett program och en systemhandling framtagen för de två platserna men vi bedömer att vissa delar kan förenklas och bli billigare men fortfarande ge den trygghetsskapande effekt som vi vill uppnå. T ex föreslås en ombyggnation av själva korsningen som inte bedöms absolut nödvändig. För den hårdgjorda ytan under bron planeras en trätrall för t ex yoga och andra aktiviteter utomhus, stenläggning av delar av ytorna, rensning av befintlig vegetation och komplettering med planteringar för omhändertagande av dagvatten. Även platsens belysning behöver förbättras och där pågår också dialog med byggaktören som blivit anvisad mark invid ytan under bron. Byggaktören har som projektmål för social hållbarhet åtagit sig att skapa konstverk tillsammans med ljuskonstnär och lokal referensgrupp för att lysa upp platsen under tunnelbanebron och skapa en tryggare passage i samråd med staden. För parkentrén planeras bland annat bättre koppling till intilliggande stråk, såsom koppling förbi ytan under bron vidare till parken, samt kopplingen till centrum. Entrén öppnas upp genom förändringar i vegetationen och kvaliteter från parken läggs till med t ex fin stenläggning och sittplatser för att visa att detta är en parkentré som leder till fler möjliga aktiviteter och mötesplatser längre in i parken. Det finns en tydlig målbild att insatsens effekt är att öka den upplevda tryggheten genom att skapa aktivitetsytor som främjar möten och platsaktivitet så att fler barn och vuxna som rör sig i området uppehåller sig på platserna under längre tid istället för att som det är nu bara skynda sig förbi. Projekt Västra Hagsätra har landskapskonsulter som ska påbörja detaljprojektering av allmän plats i slutet av år 2023. Beviljas trygghetsmedel kommer dessa konsulter ta fram handlingar även för dessa två ytor.

1.4 Förväntat resultat

Beskriv de positiva resultat och effekter som insatsen ska generera för målgruppen. Som exempel kan detta handla om ökad känsla av trygghet för kvinnor på ett torg vilket leder till fler kvinnor som rör sig på torget.

Ökad trygghet och orienterbarhet vid viktiga knutpunkter vid Hagsätra centrum. Utveckling av Hagdalen som stadsdelspark genom skapande av en tryggare och mer välkomnande entré. Platsaktivering genom att befolka ytan under bron, få ögon på platsen och få bort tjuvtippning. Skapa en öppen aktivitetsyta som fungerar som en mötesplats mellan generationer och ökar tryggheten på platsen under bron. Tydliggöra att staden prioriterar de allmänna platserna i Hagsätra och arbetar aktivt i samverkan för att genomföra åtgärder som möter upp det som efterfrågas i dialoger med boende och verksamma i Hagsätra. Ge Hagsätraborna trygga och välkomnande allmänna platser med aktivitetsytor tidigt i större stadsutvecklingsprojekt som projekt etapp Västra Hagsätra utgör.

1.5 Uppföljning och utvärdering

Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras samt hur de avses dokumenteras och spridas.

Fokus Hagsätra Rågsved anställer lokala sommarjobbare varje år till stadsutvecklingsprojektet. Sommarjobbarna som anställs kommande år skulle få i uppgift att göra en uppföljning på hur ytorna används och vad individer som använder platserna tycker om dem. Utifrån det materialet kan sedan en utvärdering göras i samråd med stadsdelsförvaltningen som sköter drift och underhåll av ytorna. Genom platssamverkan Hagsätra Rågsveds operativa ledningsgrupp där både exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen medverkar finns möjlighet att få kontinuerlig uppdatering kring hur aktivitetsytorna fungerar ur bland annat trygghetsperspektiv.

2. Organisation för insatsernas genomförande

Beskriv kortfattat den organisation som ansvarar för att genomföra insatsen samt ansvarar för att följa upp dess effekter. Om samverkan sker med lokala aktörer i arbetet ska detta beskrivas under denna punkt, exempelvis fastighetsägare, civilsamhälle, polis.

Exploateringskontoret planerar och genomför insatsen. Exploateringskontoret samverkar med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning som kommer att drifva och underhålla ytorna. Förvaltningarna kommer att samarbeta vid planering och genomförande genom kontinuerliga avstämningar. Insatsens genomförande kommer att kontinuerligt delges till platssamverkan Hagsätra Rågsved.

3. Tidplan

Ansökan ska innehålla en tidplan med identifierade faser i insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen ska vara genomförd under innevarande år. Finns koppling till tidigare beviljade trygghetsmedel?

Projektering: kvartal 1-2, år 2024

Genomförande: kvartal 3, år 2024 - kvartal 2, 2025

Slutredovisning och utvärdering: kvartal 4, år 2024

4. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

Utgifter för investeringskostnader i 2022 års prisnivå:

Västra entrén

Entreprenadkostnad 1,6 mnkr

Inklusive projektering, byggherreavgift, byggledning, risk etc 2,5 mnkr

Ytan under bron

Entreprenadkostnad 2,6 miljoner

Inklusive projektering, byggherreavgift, byggledning, risk etc 3,5 miljoner

Detta är en uppskattning utifrån de förutsättningar vi vet i nuläget. Utifrån exploateringskontorets erfarenhet av att anlägga parkytor utifrån olika budgetnivåer, så har en realistisk bedömning gjorts att ovanstående budget räcker för att anlägga de två aktuella aktivitetsytorna.

Drift och underhåll: Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning utför detta inom befintlig driftbudget inkluderande överenskommelse med exploateringskontoret för de ytor som inte är planlagda för gata/park. Exploateringskontoret bekostar intern projektledning (kontorets egna specialister och byggprojektledares tid) vilket belastar stadsutvecklingsprojektet Etapp Västra Hagsätra.

Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader. Kompensation för kapitalkostnader beaktas i särskild ordning i samband med kommande verksamhetsplaner.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning kommer att ansvara för drift och underhåll av ytorna och beräknar att driftkostnaden kan inrymmas inom den ordinarie budgeten.

